

kové knihy S. Podle řečeného zákonného ustanovení dojde tedy stěžující si firma se svou pohledávkou uspokojení potud, pokud by ho byla došla z vložky čís. 2 v Z., kdyby pohledávky spořitelny byly bývaly z uvedených vložek poměrně uspokojeny. Při tom na tom nic nezáleží, — neboť to zákon nežádá, — že pohledávka firmy J. nebyla zajištěna zástavním právem též ve vložkách čís. 93 a 292 v S. a že tam nebyl vložen ani náhradní nárok, neboť ustanovení o vkladu náhradního nároku se tohoto případu netýče, nýbrž podle čtvrtého odstavce § 222 ex. ř. předpokládá, že byly v dražbě prodány jen některé z nemovitostí simultanně zavázaných, kdežto nemovitosti, na něž má býti náhradní nárok vložen, prodány nebyly. Další výtku dovolacího rekursu, že prý firma J. neuplatnila své náhradní nároky do skončení rozvrhového roku, který se konal u okresního soudu v R. dne 10. března 1931, jest lichá, neboť firma J. uplatňovala u okresního soudu v R. svůj nárok podle § 222 ex. ř. již podáními ze dne 28. prosince 1930 a ze dne 22. ledna 1931, pak při rozvrhovém roku dne 10. března 1931 a byl jí též náhradní nárok přiznán dodatečným usnesením k rozvrhovému usnesení ze dne 4. dubna 1931. Rozhodný v té příčině byl však jen rozvrhový rok konaný dne 7. května 1931 u okresního soudu v S., při němž firma J. svůj náhradní nárok po rozumu § 222 třetí odstavec ex. ř. uplatnila, odvolavši se při tom na svou přihlášku ze dne 19. dubna 1931 a na usnesení okresního soudu v R., jenž jí náhradní nárok přiznal.

Čís. 11199.

Předpisů obchodního zákona o nákladní smlouvě lze použiti i tam, kde vyplývá již z povahy smlouvy, že použití nákladního listu jest podle záměru stran vyloučeno.

Pojmu nákladní smlouvy nevadí, že odesílatel zboží pomáhal při jeho naložení a doprovázel náklad při dopravě.

Leknutí ryb jest poškozením zboží ve smyslu čl. 395 obch. zák. Za vyšší moc nelze tu pokládati událost, jež mohla býti odvrácena při řádných a věcných opatřnostech v řízení dopravního prostředku nebo jež může býti dovozována z jeho povahy nebo z jeho zvláštního způsobu, ze selhání nebo z nedostatku jeho činnosti. V tom, že motor nákladního automobilu nefungoval za tuhého mrazu, nelze spatřovati vyšší moc.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1931, Rv II 535/30.)

Žalovaní, provozující jako podnikatelé po živnostensku autodopravu, převzali za úplatu dopravu ryb pro žalobce nákladním autem z T. do B. Za jízdy bylo auto postiženo poruchou, takže ryby musely býti dopraveny do B. jiným autem. V době, kdy se auto žalovaných porouchalo, byly ryby ještě živé, před dojitím do B. však lekly. Žalobní nárok proti žalovaným na náhradu škody uznal procesní soud prvního st. l. i c. důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolací důvod nesprávného právního posouzení spatřují odvolatelé přesně v tom, že soud prvního st. l. i c. považuje smlouvu

stran za smlouvu nákladní, ačkoliv nebyl vyhotoven nákladní list a ryby nebyly žalované straně k dopravě odevzdány, nýbrž žalobcem a jeho lidmi naloženy a na cestě doprovázeny. Žalovaná strana prý pronajala žalobci jen nákladní auto a neručí proto jako nákladník. Avšak tuto právní konstrukci odvolatelů nelze uznati za správnou. Neboť, jak prvý soud nepopřene zjišťuje, provozují žalovaní společně jako podnikatelé po živnostensku autodopravu a převzali v souzeném případě dopravu ryb nákladním autem z T. do B. pro žalobce za úplatu, čímž jest založena nákladní smlouva podle čl. 390 a násl. obch. zák. Žalovaný Karel S. osobně auto řídil a tím dopravu sám prováděl, kdežto najmutí dopravního prostředku žalobcem, jak je má na mysli žalovaná strana, by předpokládalo, by si žalobce sám dopravu provedl autem k tomu účelu najatým. Žalovaní ručí proto žalobci jako nákladníci podle čl. 390 a násl. obch. zák. Poněvadž ryby za dopravy lekly, může žalobce opřít svůj nárok na náhradu škody o ustanovení čl. 395 obch. zák., ježto leknutí ryb jest poškozením zboží ve smyslu tohoto ustanovení zákona. Rozhodně není žalobce omezen na nárok podle čl. 397 obch. zák., který by snad také mohl uplatňovati. Podle vývodů odvolání neručila by však žalovaná strana ani v případě čl. 395 obch. zák. za škodu, poněvadž prý vznikla vyšší mocí. Avšak za ni lze považovati jen událost kromobyčejnou, již se podle okolností případu nelze vyvarovati ani nejpečlivější opatrností. Rozhodně nelze uznati za vyšší moc událost, jež mohla býti odvrácena při řádných a věcných opatrnostech v řízení dopravního prostředku, zejména, je-li jím silostroj a zacházení s ním, nebo jež může býti dovozována z jeho povahy nebo z jeho zvláštního způsobu, ze selhání nebo z nedostatku jeho činnosti. V souzeném případě připouští však žalovaná strana, že se úraz přihodivší se v J., jenž měl v zápětí poškození auta, stal tím, že Karel S. chtěl předjetí na srážné a náledím pokryté silnici povoz před ním jedoucí. Právnem spatřuje prvý soud v tomto jednání zavinění žalovaného Karla S. a odvolací soud připojuje se úplně k názoru prvního soudu. Ani v tom, že za další jízdy motor nefungoval, takže musely býti dopravovány ryby jiným autem do B., nelze spatřovati vyšší moc, poněvadž jde o selhání nebo nedostatek činnosti při dopravě užívaného silostroje. Odvolatelé sice tvrdí, že zastavení motoru nastalo důsledkem tehdejšího tuhého mrazu. Avšak že mráz byl příčinou zastavení motoru, není prokázáno, poněvadž žalovaný Karel S. sám udává, že se podle jeho názoru motor zastavil, ježto se ucpal přívod benzínu, a že motor teprve zamrzl, když následkem dvouhodinného pátrání po příčině zastavení motoru a pokusu odstranění vady úplně vychladl. Ostatně nemůže žalovaná strana uplatňovati tehdejší tuhý mráz jako vyšší moc, poněvadž nešlo o událost nepředvídanou. Žalovaný sám připouští, že, když vyjížděl z B., bylo 25° Celsia zimy, takže teprve po delší době se mu podařilo, motor natočiti. Bylo proto jeho povinností, by již při nastoupení jízdy s tímto mrazivým počasím počítal a postaral se o to, by za jízdy měl všechno po ruce, by případným následkům tuhého mrazu při provozu silostroje mohl čeliti, po případě je co nejdříve odstraniti, což však v souzeném případě neučinil, poněvadž neměl po ruce lehký benzin a nepřesvědčil se za jízdy, zda jest dostatečně zásoben benzinem,

takže byl toho mínění, že se motor zastavil pro nedostatek benzínu. Avšak, i kdyby se spatřovala v tehdejší mrazu vyšší moc, mohla by býti uznána za příčinu leknutí dopravovaných ryb jen, kdyby bylo zjištěno, že by ryby byly i za normální dopravy, jež dle udání žalovaného Karla S. mohla trvati asi osm hodin, následkem tuhého mrazu byly pomrzly. To však žalovaná strana ani netvrdila a jest tuto možnost vyloučiti, poněvadž napadený rozsudek zjišťuje, že ryby byly v době úrazu auta v J. ještě živé, takže při pokračování v jízdě bez překážek by zboží bylo došlo do B. nepoškozené.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V souzeném případě jest zjištěno, že žalovaní provozují společně jako podnikatelé po živnostensku autodopravu a že převzali za úplatu provedení dopravy ryb z T. do B. svým nákladním autem. Jest nesporno, že žalobce se svým pomocníkem při nakládání ryb v T. byl přítomen, že ryby byly na auto žalovaných v T. naloženy a že žalobce pak jel na autě, které spolužalovaný Karel S. osobně řídil a přepravu ryb z T. do B. prováděl. Při tomto zjištěném skutkovém ději nemůže býti pochybnosti o tom, že žalovaným bylo zboží, ryby, v T. k přepravě odevzdáno a že žalovaní převzali jeho převezení do B. Uvádí-li se v čl. 391 obch. zák., že nákladní list slouží za důkaz o ujednané smlouvě nákladní, není tím řečeno, že bez nákladního listu by nebylo smlouvy nákladní, nýbrž obchodní zákon má na mysli jakožto pravidelné případy ty, kde se užívá nákladních listů, avšak není závady, by jeho předpisů o smlouvě nákladní nebylo použito i tam, kde již z povahy smlouvy vyplývá, že použití nákladního listu jest podle záměru stran vyloučeno, jak tomu bylo v souzeném případě. Pojmu nákladní smlouvy také nevádí, že odesílatel zboží pomáhal při jeho naložení a doprovázel náklad při dopravě. Jsou tu všechny náležitosti platné nákladní smlouvy ve smyslu ustanovení čl. 390 obch. zák. a odvolací soud nepochybil, posuzovav sporný případ s hlediska tohoto zákonného ustanovení. Dovolatelé vytýkají v dalším odvolacím soudu, že zaujal nesprávné stanovisko k jejich námitce, že škoda byla způsobena vyšší mocí, za niž neručí. Nižší soudy se s touto námitkou dovolatelů obíraly obšírně a vyvrátily ji podle názoru dovolacího soudu zcela správně, pročez se k vůli zamezení opakování poukazuje na jejich správné stavu věci a zákonu vyhovující důvody, které nebyly vývody dovolání vyvráceny.

Čís. 11200.

Ustanovením § 297 a) obč. zák. nebylo nic změněno na všeobecných předpokladech příslušenství (§§ 294 a 297 obč. zák.), zejména na předpokladu, by vedlejší věc byla trvale spojena s hlavní věcí v tom smyslu, že jest určena k trvalému používání při hlavní věci.

Usudkem z opaku lze z ustanovení § 297 a) obč. zák. vyvoditi jen, že, byly-li stroje s nemovitostí spojeny za okolností, z nichž jinak podle